

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/18/2017
Identifikačné číslo spisu: 1116010156
Dátum vydania rozhodnutia: 20.04.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1116010156.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného Mgr. L. W. pre prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 20. apríla 2017 v Bratislave dovolanie obvineného Mgr. L. W., podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Namira Alyasryho PhD., proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 8. novembra 2016, sp. zn. 3To/104/2016, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Mgr. L. W. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 30. júna 2016, č. k. 3T/10/2016-167, uznal obvineného Mgr. L. W. za vinného z prečinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. zák., a to na skutkovom základe, že

od presne nezisteného času od 02.00 h dňa 23. mája 2015 na S. ulici v Bratislave pred podnikom K. M. bez povolenia podľa zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov, prechovával u seba v zadnom ľavom vrecku nohavíc, ktoré mal oblečené, 1 ks priesvitné plastové vrecko s tlakovým uzáverom o rozmeroch 5 x 4 cm, ktoré obsahovalo sušené konope (Cannabis) s hmotnosťou 538 mg, s obsahom viac ako 20 mg účinnej látky tetrahydrokanabinolu (THC), čo predstavuje jednu obvykle jednorazovú dávku drogy.

Okresný súd obvinenému Mgr. L. W. za to uložil podľa § 171 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zák., § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. peňažný trest vo výške 200 (dvesto) Eur. Pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, súd obvinenému ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) mesiacov (§ 57 ods. 3 Tr. zák.).

Proti tomuto rozsudku podal obvinený L. W. odvolanie, ktoré Krajský súd v Bratislave uznesením z 8. novembra 2016, sp. zn. 3To/104/2016 podľa § 319 Tr. por. zamietol. Odvolací súd sa stotožnil s

právnym posúdením vecí, množstvom a koncentráciou zaistenej marihuany, ako aj neprihliadnutím na tzv. materiálny korektív.

Proti rozhodnutiu podal obvinený Mgr. L. W., prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Namira Alyasryho PhD., dovolanie. Dovolanie oprel o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., teda s odôvodnením, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku.

V dovolaní zopakoval odvolaciu argumentáciu s tým, že zo skutkovej vety nevyplýva trestnosť skutku. Predmetná konopa neobsahovala dostatočnú koncentráciu THC, keď bola zistená hodnota viac ako 20 mg v 538 mg sušiny. V tejto súvislosti dal súdu do pozornosti znalecké posudky z iných trestných konaní, v ktorých znalci považovali jednu dávku konopy v množstve 10-30 mg THC v sušine s hmotnosťou 100-500 mg konopy. Zmena Kriminálno-expertízneho ústavu k množstvu, ktoré sa považuje za jednu dávku, bola nedôvodná, pričom pre každú osobu je obvykle jednorazovou dávkou iné množstvo. Pri zachovaní zásady in dubio pro reo by jedna dávka mala predstavovať 30 mg absolútneho (100%-ného) THC. Ďalej poukázal na skutočnosť, že marihuanu nekúpil, ani nezadovážil, iba ju chcel konzumovať prostredníctvom „erárnej“ fajky a konopy uloženej pred podnikom. Jeho úmysel potvrdili svedkovia. Vloženie balíčka s konopou do vrečka nohavíc bolo skratovou reakciou na výzvy policajtov. Závažnosť skutku bola teda, aj s ohľadom na množstvo marihuany, nepatrná a mal sa v trestnej veci aplikovať tzv. materiálny korektív. Obvinený je pritom vysokoškolsky vzdelaný, netrestaný, priestupkovo neprejednávaný a na jeho nápravu postačil aj pobyt v policajnej cele a vykonávané procesné úkony.

K závažnému porušeniu práva na obhajobu došlo zamietnutím návrhu odvolacieho súdu na vyžiadanie údaju o povolenej odchýlke v presnosti merania váhy použitej pri vážení konopy. Trestné konanie nepozná tzv. koncentračnú zásadu. Uvedený dôkaz mohol mať výrazný vplyv na záver o vine obvineného, preto zamietnutie návrhu z dôvodu jeho neskoršieho podania napĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Dovolaciemu súdu navrhol vysloviť z uvedených dôvodov porušenie zákona v neprospech obvineného napadnutým uznesením, zrušiť uznesenie odvolacieho súdu a rozsudok okresného súdu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a následne vec prikázať Okresnému súdu Bratislava I na nové prerokovanie a rozhodnutie v potrebnom rozsahu.

Súd prvého stupňa v súlade s § 376 Tr. por. zaslal rovnopis dovolania na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Bratislava I.

Prokurátor vo vyjadrení uviedol, že podľa ustálenej rozhodovacej činnosti súdov sa za obvykle jednorazovú dávku považuje najmenej 10 mg THC pri minimálne 500 mg sušeného konope. U obvineného bola zaistená sušená konopa s obsahom najmenej 20 mg účinnej látky (THC), t. j. dvojnásobok minimálnej hranice. Napriek tomu, že konzumácia omamných látok nie je trestná, výkladom ustanovenia § 135 ods. 1 Tr. zák. možno ustáliť, že neoprávneným prechovávaním drogy je aj samotná jej držba s úmyslom omamnú látku následne aplikovať. V konaní taktiež neboli porušené práva obvineného, ktorý mohol navrhnuť zabezpečenie informácie o odchýlke merania od vznesenia obvinenia. V nadväznosti na to poukázal na dôsledky spojené s oneskorenou uplatneným návrhom na dokazovanie v zmysle § 240 Tr. por. Nakoľko dôvody dovolania neboli preukázané, dovolaciemu súdu navrhol dovolanie zamietnuť podľa § 392 Tr. por.

Vyjadrenie prokurátora bolo zaslané obvinenému a jeho obhajcovi, ktorí na podanie nereagovali.

Najvyšší súd ako súd dovolací skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné, a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím uznesenie Krajského súdu v Bratislave ako súdu odvolacieho. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvineným Mgr. L. W. prostredníctvom obhajcu, teda osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/, § 373 Tr. por., na Okresnom súde Bratislava I, t.j. na mieste predpokladanom v ustanovení § 370 Tr. por., a v zákonnej 3-ročnej lehote. Dovolanie obvineného však nie je dôvodné.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viaanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Obvinený v rámci dovolacie dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. namietol odmietnutie zabezpečenia údajov o povolenej odchýlke v presnosti merania váhy použitej pri vážení konope.

Zásada „právo na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale aj v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistení pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby podliehajúce všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Zásada „právo na obhajobu“ obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného: - právo obhajovať sa osobne,

- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu alebo

- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ak obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v

rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z dikcie cit. § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

Takéto pochybenie súdov nižšieho stupňa dovolací súd v konaní nezistil. Obvinený Mgr. L. W. počas prípravného konania splnomocnil na zastupovanie obhajcu JUDr. Namira Alyasryho PhD., ktorý sa následne zúčastňoval úkonov trestného konania. Obhajca pristupoval k obhajobe obvineného aktívne, zúčastňoval sa na väčšine výsluchov svedkov a na hlavných pojednaniach, resp. jeho advokátsky koncipient, podával návrhy, teda dohliadal na uplatňovanie jeho práv. Orgány činné v trestnom konaní a súdy v tomto smere poskytli adekvátny priestor na realizáciu práva obvineného na obhajobu a tento priestor bol zo strany obhajoby využitý. V tomto smere dovolací súd pochybenia nezistil.

Skutočnosť, že odvolací súd nevykonal dôkaz podľa návrhu obvineného (zabezpečenie informácie o povolení odchýlke merania váhy), sama osebe bez ďalšieho neznamená porušenie práva obvineného na obhajobu, hlavne v situácii, keď krajský súd považoval skutkový stav za dostatočne preukázaný. Je plne v kompetencii súdu, aby sám rozhodol v okolnostiach prípadu, ktoré dôkazy na zistenie skutkového stavu, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, vykoná, bez ohľadu na to, ktorá zo strán konania ich navrhla. Nad rámec uvedeného je potrebné poukázať na skutočnosť, že obvinený a jeho obhajca boli výzvou z 5. apríla 2016 (č. l. 102) vyzvaní na oznámenie návrhov na vykonanie dôkazov podľa § 240 ods. 3 Tr. por. s tým, že vykonanie neskôr navrhnutých dôkazov, ktoré im boli známe už v čase doručenia obžaloby, môže súd odmietnuť. Obvinený prevzal výzvu 29. apríla 2016 a jeho obhajca 8. apríla 2016. Napriek tomu navrhli zaobstarat' predmetný dôkaz až v odôvodnení odvolania.

Dovolací súd k tejto časti dovolania uzatvára, že postupom súdu prvého stupňa nedošlo u obvineného Mgr. L. W. k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom, a preto dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nebol naplnený.

Obvinený v dovolaní uplatnil aj dôvod dovolania podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

Obvinený namietol nepatrnosť závažnosti skutku, potrebu aplikácie tzv. materiálneho korektívu a nedostatočnú koncentráciu THC.

Dovolací súd predovšetkým skúmal, či konaním obvineného Mgr. L. W. boli naplnené všetky (formálne i materiálne) znaky skutkovej podstaty prečinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. zák. Znakmi sa pritom rozumejú znaky objektívnej a subjektívnej povahy tvoriace skutkovú podstatu trestného činu. Len v prípade prítomnosti všetkých znakov možno pokladať spáchaný skutok za trestný čin, ktorý podlieha trestnej zodpovednosti. Okrem obligatórnych znakov skutkovej podstaty trestného činu, ktorými sú objekt (záujem, spoločenský vzťah chránený trestným právom), objektívna stránka (konanie, následok a príčinná súvislosť medzi konaním a následkom), subjekt (páchateľ) a subjektívna stránka (zavinenie,

prípadne pohnútku), sa na vyvodenie trestnej zodpovednosti pri prečine vyžaduje naplnenie tzv. materiálneho korektívu v zmysle ustanovenia § 10 ods. 2 Tr. zák., podľa ktorého nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná. Jednou z podmienok, aby mohlo byť určité protiprávne konanie kvalifikované ako prečin, je vyššia ako nepatrná závažnosť konania. Na posúdenie závažnosti konania má vplyv spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, miera zavinenia a pohnútku páchatel'a.

V prejednávanej trestnej veci dospel dovolací súd k záveru, že obvinený Mgr. L. W. svojím konaním uvedeným v skutkovej vete rozsudku naplnil formálne i materiálne znaky skutkovej podstaty prečinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. zák.

Podľa § 171 ods. 1 Tr. zák. kto neoprávnene prechováva pre vlastnú potrebu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.

Podľa § 135 ods. 1 Tr. zák. prechovávaním omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora pre vlastnú potrebu sa rozumie mať neoprávnene v držbe po akúkoľvek dobu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor v množstve, ktoré zodpovedá najviac trojnásobku obvykle jednorazovej dávky na použitie, a to pre osobnú spotrebu.

Objektom trestného činu je záujem spoločnosti na ochrane života a zdravia. Uvedeného trestného činu sa môže dopustiť ktokoľvek (všeobecný subjekt). Z hľadiska subjektívnej stránky Trestný zákon vyžaduje úmyselné konanie. Objektívna stránka spočíva v neoprávnenom prechovávaní omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora pre vlastnú potrebu. Prechovávaním pre vlastnú potrebu sa rozumie mať v držbe omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor neoprávnene po akúkoľvek dobu, a to v množstve zodpovedajúcom najviac trojnásobku obvykle jednorazovej dávky. Nie je pritom rozhodné, či páchatel' má látku priamo pri sebe, na naplnenie neoprávnenej držby postačí aj faktická dispozícia s drogou v podobe jej ukrytia na inom mieste. Obvykle jednorazová dávka nie je Trestným zákonom presne stanovená, avšak z judikatúry vyplýva, že ide o dávku v množstve ovplyvňujúcom psychiku, ovládacie a rozpoznávací schopnosti alebo sociálne správanie v dôsledku jej užitia. Vzhľadom k tomu, že každá droga má inú koncentráciu účinnej látky a iný vplyv na rôznych konzumentov, je nutné stanoviť obvykle jednorazovú dávku pre jednotlivé prípady samostatne.

V prejednávanej veci vychádzali súde nižšieho stupňa zo znaleckého posudku vypracovaného Kriminalistickým a expertíznym ústavom Policajného zboru, odbor prírodovedného skúmania a kriminalistických analýz (ďalej len „kriminalistický ústav“), k 19. júnu 2015, ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2015/8987. Analýzou rastlinného extraktu, odňatého obvinenému príslušníkom Policajného zboru pri osobnej prehliadke dňa 23. mája 2015, bolo v konope s hmotnosťou 538 mg zistené THC v množstve väčšom ako 20 mg, čo podľa kriminalistického ústavu predstavovalo dve obvykle jednorazové dávky. Pri určovaní počtu obvykle jednorazových dávok kriminalistický ústav vychádzal zo Závaznej pracovnej inštrukcie ZPI-CH-063-B/2013, podľa ktorej sa pri skúmaní konope v množstve menšom ako 1000 mg vykonaním jednej analýzy akreditovanou metódou identifikuje účinná látka a overí, či predložený materiál obsahuje minimálne požadované množstvo účinnej látky v miligramoch, ktoré zodpovedá 1 (10 mg THC v 50 - 500 mg rastlinného materiálu), 2 (20 mg THC v 501 - 800 mg rastlinného materiálu) alebo 3 (30 mg THC v 801 - 1000 mg rastlinného materiálu) obvykle jednorazovým dávkam. Súčasne kriminalistický ústav konštatoval, že takéto množstvo THC je spôsobilé po aplikovaní ovplyvniť stav ľudskej psychiky pôsobením na centrálny nervový systém s menej závažnými zdravotnými a psychosociálnymi následkami. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že súd prvého stupňa vo svojom rozsudku rozviedol úvahy o jednotlivých metódach určenia obvykle jednorazovej dávky, pričom podrobne odôvodnil závery o množstve účinnej látky s ohľadom na objem zaistenej sušiny, ako aj jej vplyvu na psychiku človeka. Dovolací súd sa s argumentáciou okresného súdu stotožňuje a v podrobnostiach na ňu odkazuje.

Aj podľa názoru dovolacieho súdu bola s ohľadom na miesto, okolnosti a spôsob spáchania skutku u obvineného naplnená vyššia ako nepatrná závažnosť činu. Nemožno opomenúť fakt, že obvinený sa rozhodol fajčiť marihuanu odloženú neznámymi osobami, využijúc informáciu od Mgr. L. W., na verejne dostupnom mieste blízko podniku, pred ktorým a v ktorom sa zabávali ostatní hostia. K samotnej inhalácii nedošlo len v dôsledku zásahu policajnej hliadky.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie obvineného Mgr. L. W. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.